

Juridinio asmens vadovo darbo santykių reglamentavimo ypatumai

ADVOKATĖ
JULIJA VIKTORIJA FLIS

Advokatės Julijos Viktorijos Flis kontora
Taikos pr. 5-210, Klaipėda
+370 699 55507 | julija@flis.lt
www.flis.lt

The Boss

- 1. Darbo sutarties sudarymas;**
- 2. Darbo sutarties vykdymas;**
- 3. Darbo sutarties nutraukimas.**

DUALISTINĖ PRIGIMTIS – CIVILINĖ V DARBO

Ar būtina sudaryti darbo sutartį?

Privalo būti sudaroma darbo sutartis, išskyrus:

- kitaip numatyta teisės aktuose ar steigimo dokumentuose (pvz., Mažųjų bendrijų įstatymo 23 str., Individualių įmonių įstatymo 7 str.);
- atlygintinumo požymis (problema – pvz., ar UAB vadovas gali dirbti neatlygintinai?).

Darbo sutarties vykdymas

Vadovas darbo apskaitą tvarko pats – reikalavimas nepažeisti maksimaliojo darbo laiko ir minimaliojo poilsio trukmės reikalavimų.

O kaip su atostogomis?

Kas turi užtikrinti vadovo teisę į tinkamas atostogas?

2023 m. spalio 19 d. LAT nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-254-634/2023.

2023 m. spalio 19 d. LAT nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-254-684/2023.

Įmonės vadovas nesprenžia savo kasmetinių atostogų suteikimo klausimų ne tik todėl, kad tai nenustatyta DK 103 straipsnyje, bet ir todėl, kad toks šio klausimo sprendimas prieštarautų darbo teisės principams, taip pat CK 2.134 straipsnio 1 daliai, pagal kurią atstovas atstovaujamojo vardu negali sudaryti sandorių su pačiu savimi. Teisėjų kolegija nurodo, kad įmonės vadovas pagal einamas pareigas neatstovauja darbdaviui sudarant darbo sutartį su pačiu savimi, taip pat keičiant darbo sąlygas, nustatant darbo užmokestį, taikant drausminę atsakomybę ar sprendžiant dėl kitokių savo darbo teisių įgyvendinimo, įskaitant atostogų suteikimą.

DUALISTINĖ PRIGIMTIS – CIVILINĖ V DARBŲ

– *Vadovas atšaukiamas įstatymo arba steigimo dokumentuose nustatyta tvarka;*

Klausimas – ar teisė atšaukti yra absoliuti?

– *1 mėnesio VDU – jei darbo santykiai tęsėsi ilgiau kaip dvejus metus;*

– *išėitinė nemokama – kaltės klausimas.*

2023 m. rugsėjo 27 d. LAT nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-236-943/2023.

Kaltės klausimas kaip atšaukimo iš pareigų pagrindas gali būti reikšmingas sprendžiant dėl išėtinės išmokos, tačiau tik tuo atveju, jei darbo santykiai truko ilgiau nei dvejus metus. Bylą nagrinėję teismai nusprendė, jog ieškovui nepriklauso DK 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta išmoka, o 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija, kurioje buvo įtvirtinta sąlyga dėl didesnės išmokos, pripažinta negaliojančia. Teisinis suinteresuotumas vadovo atšaukimo iš pareigų atveju galėtų būti siejamas *ne tik su teise gauti išėtinę išmoką*, bet ir su kitomis tokio atšaukimo pagrindu sukeliomomis *neigiamomis pasekmėmis* (pavyzdžiui, ribojimais užimti tam tikras pareigas dėl tokio atšaukimo iš pareigų pagrindo), tačiau tokios aplinkybės nebuvo nurodytos kaip faktinis ieškinio pagrindas ir teismai pagrįstai jų nevertino.

Ginčų nagrinėjimas

- komerciniame arbitraže;
- Darbo ginčų komisijoje;
- teisme:
 - dėl atsisakymo sudaryti darbo sutartį;
 - dėl darbo sutarties nutraukimo;
 - vadovo civilinių teisių ir pareigų nevykdymo (netinkamo vykdymo).

ADVOKATĖS
JULIJOS VIKTORIJOS FLIS
KONTORA

ŽALOS ATLYGINIMAS

DUALISTINĖ PRIGIMTIS – CIVILINĖ V/DARBO

Darbo kodekso 103 straipsnis

-Už savo, kaip **darbuotojo**, juridiniam asmeniui padarytą žalą juridinio asmens vadovas atsako pagal **darbo teisės normas ir darbo sutarties sąlygas** (2 d.).

- Už dėl **civilinių teisių ir pareigų** nevykdymo ar netinkamo jų vykdymo juridiniam asmeniui padarytą žalą juridinio asmens vadovas atsako **pagal civilinės teisės normas** (3 d.).

Bendrovės vadovo priimtas verslo sprendimas turi būti teisėtas, t. y. priimtas nepažeidžiant imperatyviųjų teisės normų ir fiduciarinių pareigų (CK 2.87 straipsnio 7 dalis).

Už fiduciarinių pareigų pažeidimą ir bylose, kuriose dėl vadovo veiksmų teisėtumo sprendžiama taikant **verslo sprendimų priėmimo taisyklę**, valdymo organų narių (vadovo) atsakomybė kyla ir taikoma tik *esant dideliam neatsargumui arba tyčiai*.

Už įstatymuose nustatytą **imperatyviųjų teisės normų pažeidimą** vadovui civilinė atsakomybė atsiranda esant paprastam neatsargumui.

Ačiū už dalyvavimą.

ADVOKATĖS
JULIJOS VIKTORIJOS FLIS
KONTORA

Taikos pr. 5-210, Klaipėda
+370 699 55507 | julija@flis.lt
www.flis.lt